

D.Yavornitski and V.Khartsiev) is analysed, especially works on theory of literature, linguosology, psycholinguistics, ethnography and ethnology, as well as their efforts to preserve scientific heritage of their Teacher and to promote his ideas.

Key words: *O. Potebnya, "Kharkiv trinity", scientific school, regional school, Kharkiv Historical and Philological Society, Kharkiv Philological School.*

Мовна мозаїка

НАРЕШТІ З РОЗДІЛОВИМИ ЗНАКАМИ І БЕЗ НИХ

Багато хто переконаний, що після *нарештi* потрібно ставити кому або виділяти його з обох боків комами в середині речення. Справді, вона (вони) потрібна (потрібні), якщо прислівник *нарештi* вжитий у ролі вставного слова, що виражає: 1) модальне значення підбиття підсумку чого-небудь, зокрема виділяє те, що з'явилося після всього, на завершення чого-небудь, що є наслідком чогось (напр.: *Капітан, схиливши голову набік, довго вивчає їх* [Гната і Оксена], *обличчя світлішало, нарештi, посміхнувся* (Г. Тютюнник); 2) останню думку, якій передують кілька інших (напр.: *По-перше, у контракті 2009 року чітко не прописаний механізм оплати газу за принципом „бери або плати”... Подруге, Україна може подати зустрічний позов щодо формування ціни на газ... Йдеться про ущемлення наших прав як члена енерготорариства. І, нарештi, подібний позов може дати карт-бланш Європі до подальшого витіснення „Газпрому” з європейського ринку* (Україна молода, 29.01.2013); 3) бажання, нетерпіння чи навіть незадоволення, що стосується висловленого в реченні (напр.: *Зрозумійте ж, нарештi, глибинне значення рідномовного гасла – тільки одна літературна мова й вимова, тільки один правопис. Зрозумійте і зреалізуйте його. Об'єднаймося, нарештi, у мові...* (І. Огієнко).

Якщо ж прислівник *нарештi* має часове значення “після чого-небудь”, то коми після нього не ставлять, напр.: *Нарештi Василькові пощастило вхопитись за гілку* (О. Донченко); *І кожен раз чоловік з жінкою здригалися. Нарештi жінка не витримала* (Г. Гордасевич).

Після *нарештi*, ужитого в ролі вигуку, що виражає радість, захоплення, задоволення, потрібно ставити знак оклику, напр.: *Нарештi! Не тямлячи себе від радості, Шевченко обняв жаданого гостя* (З. Тулуб).

Отже, комою (комами) треба виділяти тільки вставне слово *нарештi*. Коми не можна ставити після часового прислівника *нарештi*. Знак оклику потрібен після вигуку *нарештi!*

Катерина Городенська